

Laboratorium NR 3

TEMAT: SKRYPTY

1. OPIS STANOWISKA

1.1. Stosowana aparatura

- komputer klasy PC z systemem operacyjnym Microsoft Windows (XP/Vista/7).

1.2. Oprogramowanie

- środowisko Matlab R2007b (Version 7.5.0.342), classroom license.

2. WSTĘP TEORETYCZNY

2.1. Skrypty w Matlabie

Skrypt jest to plik tekstowy o rozszerzeniu **.m** zawierający polecenia i instrukcje Matlab. Skrypt można utworzyć w dowolnym edytorze zapisującym niesformatowane pliki tekstowe. Środowisko Matlab zawiera własny edytorów m-plików (**Desktop → Editor**).

Przykład skryptu generującego pseudolosowo i wyświetlającego elementy macierzy 2×3:

```
clc;  
  
A = rand(2, 3);  
  
disp(A);
```

Skrypt uruchamia się podając jego nazwę (bez rozszerzenia) w wierszu poleceń Matlab. Jeśli powyższy skrypt będzie zapisany pod nazwą **s1.m**, to jego wykonanie wymaga wpisania polecenia:

```
>> s1  
  
0.9218   0.1763   0.9355  
  
0.7382   0.4057   0.9169
```

Matlab wykona skrypt jeśli będzie się on znajdował w bieżącym katalogu lub w katalogu udostępnionym poleceniem **path**.

<code>path</code>	wyświetla aktualną listę ścieżek (katalogów)
<code>path(path, kat1)</code>	dodaje do listy ścieżek katalog o podanej nazwie (kat1)

Bieżący katalog jest to katalog, w którym zapisywane są pliki tworzone podczas pracy. Informację o bieżącym katalogu wyświetla polecenie **pwd**. Katalog można zmienić poleceniem **cd**.

W skryptach można wstawiać komentarze. Komentarz rozpoczyna się znakiem procentu (%). Matlab zignoruje wszystko co znajdzie się między znakiem % a końcem wiersza. Jeśli pierwsze linie skryptu zaczynają się od znaków %, to stanowią pomoc wyświetlaną na ekranie po wywołaniu polecenia:

```
>> help skrypt
```

gdzie słowo **skrypt** jest nazwą skryptu (bez rozszerzenia **.m**).

Przykładowa zawartość skryptu **s1.m** zawierającego pomoc i komentarze:

```
% S1 Generowanie macierzy 2x3  
% S1 generuje macierz o rozmiarze 2x3 a następnie  
% wyświetla jej zawartość w postaci wektora wierszowego  
clc;  
A = rand(2,3);  
disp(A);  
% wyświetlenie macierzy w postaci wektora wierszowego  
disp(A(:)');
```

Polecenie:

```
>> help s1
```

spowoduje wyświetlenie informacji o skrypcie:

```
S1 Generowanie macierzy 2x3  
S1 generuje macierz o rozmiarze 2x3 a następnie  
wyświetla jej zawartość w postaci wektora wierszowego
```

Natomiast wpisanie:

```
>> s1
```

spowoduje wykonanie skryptu.

```

0.9218    0.1763    0.9355
0.7382    0.4057    0.9169
0.9218    0.7382    0.1763    0.4057    0.9355    0.9169

```

Skrypty nie pobierają żadnych argumentów wejściowych, ani nie zwracają żadnych argumentów wyjściowych. Operują tylko na zmiennych dostępnych w przestrzeni roboczej Matlab.

2.2. Wczytywanie danych do skryptu

Podczas wykonywania skryptu można wczytywać do niego dane z klawiatury wykorzystując funkcję `input`:

<code>x=input(napis)</code>	w tej postaci wyświetlana jest zawartość łańcucha znaków napis , a następnie Matlab czeka na wprowadzenie liczby, która przypisywana jest zmiennej x
<code>x=input(napis, 's')</code>	działa j.w., ale służy do wczytania łańcucha znaków

Przykładowy skrypt wykorzystujący wczytywanie danych:

```

% Skrypt generuje macierz prostokatna
% o rozmiarze wczytanym z klawiatury
n = input('Podaj liczbe wierszy: ');
m = input('Podaj liczbe kolumn: ');
A = rand(n,m);
disp(A);

```

Wykonanie powyższego skryptu:

```

>> s1
Podaj liczbe wierszy: 2

```

Podaj liczbe kolumn: 4

0.8147 0.1270 0.6324 0.2785
0.9058 0.9134 0.0975 0.5469

Wykonywanie skryptu może być zatrzymane przy użyciu polecenia **pause**.

pause	zatrzymuje wykonywanie skryptu do naciśnięcia przez użytkownika dowolnego klawisza
pause (x)	zatrzymuje wykonywanie skryptu na x sekund

2.3. Funkcje w Matlabie

Funkcja różni się tym od skryptu, że można do niej przekazywać argumenty podczas wywołania oraz może ona zwracać wartości.

Funkcje definiowane przez użytkownika przechowywane są w m-plikach (plik tekstowy o rozszerzeniu **.m**). Pierwszy wiersz funkcji musi zawierać **definicję funkcji** składającą się z:

- słowa kluczowego **function**,
- listy wartości zwracanych przez funkcję,
- nazwy funkcji (musi być taka sama jak nazwa pliku, w którym się znajduje),
- listy parametrów funkcji.

Definicja funkcji ma następującą postać:

```
function [wart1, wart2, ...]=nazwa(parametr1,parametr2,...)  
% opis funkcji - jako komentarz  
instrukcje
```

Wśród instrukcji funkcji muszą znajdować się przypisania o postaci:

```
wart1 = ...;  
wart2 = ...;
```

Podczas wykonywania funkcji nie są wyświetlane wyniki działania poleceń, które kończą się średnikiem. Zmienne oraz argumenty wejściowe występujące w funkcjach są lokalne w ciele

funkcji i nie wchodzi w skład przestrzeni roboczej Matlab. Z poziomu funkcji nie ma dostępu do zmiennych występujących w przestrzeni roboczej Matlab. Pojawienie się w funkcji instrukcji **return** powoduje natychmiastowe przerwanie jej wykonywania.

Przykładowa funkcja oraz jej wywołanie w programie Matlab:

```
function wynik = distxy(x1,y1,x2,y2)
% funkcja obliczająca odległość dwóch punktów
wynik = sqrt((x2-x1).^2+(y2-y1).^2);
>> distxy(2,2,4,4)
ans =
    2.8284
```

2.3. Wyrażenia logiczne

Wyrażenia logiczne służą do porównania wartości zmiennych o tych samych rozmiarach. W wyrażeniach logicznych mogą występować operatory relacyjne i logiczne.

Operatory relacyjne	
operator	znaczenie
x == y	x = y
x ~= y	x ≠ y
x < y	x < y
x > y	x > y
x <= y	x ≤ y
x >= y	x ≥ y

Operatory logiczne	
operator	znaczenie
x y	x lub y (OR)
x & y	x i y (AND)
~x	nie x (NOT)

Jeśli porównywane są skalary i wyrażenie logiczne jest prawdziwe to zwracana jest wartość **1**, jeśli fałszywe - wartość **0**. Jeśli porównywane są macierze lub wektory o tych samych rozmiarach, to porównywanie wykonywane jest element po elemencie i zwracana jest

macierz zawierająca wartości **1** lub **0** na odpowiednich pozycjach (zależnie od wyniku porównania).

2.4. Instrukcja warunkowa if

Instrukcja warunkowa **if** pozwala wykonywać różne **instrukcje** w zależności od tego czy **wyrażenie logiczne** jest prawdziwe lub fałszywe. Instrukcja ta może występować w jednej z czterech poniższych postaci. **Wyrażenie** jest to wyrażenie logiczne, natomiast **instrukcje** jest to jedna lub kilka instrukcji.

<pre>if wyrażenie instrukcje end</pre>	<ul style="list-style-type: none"> - jeśli wyrażenie jest <u>prawdziwe</u> to wykonywane są wszystkie instrukcje znajdujące się pomiędzy wierszem zawierającym if, a wierszem zawierającym end - jeśli wyrażenie <u>nie jest prawdziwe</u>, to instrukcje nie są wykonywane
--	---

<pre>if wyrażenie instrukcje1 else instrukcje2 end</pre>	<ul style="list-style-type: none"> - jeśli wyrażenie jest <u>prawdziwe</u> to wykonywane są instrukcje1, natomiast instrukcje2 nie są wykonywane - jeśli wyrażenie <u>nie jest prawdziwe</u> to wykonywane są instrukcje2, natomiast instrukcje1 nie są wykonywane
--	--

<pre>if wyrażenie1 instrukcje1 elseif wyrażenie2 instrukcje2 end</pre>	<ul style="list-style-type: none"> - jeśli wyrażenie1 jest <u>prawdziwe</u> to wykonywane są instrukcje1, natomiast nie jest sprawdzana prawdziwość wyrażenia2 oraz nie są wykonywane instrukcje2 - jeśli wyrażenie1 <u>nie jest prawdziwe</u> to nie są wykonywane instrukcje1, sprawdzane jest natomiast wyrażenie2, jeśli jest ono <u>prawdziwe</u>, to wykonywane są instrukcje2
--	--

<pre>if wyrażenie1 instrukcje1 elseif wyrażenie2 instrukcje2</pre>	<ul style="list-style-type: none"> - jeśli wyrażenie1 jest <u>prawdziwe</u> to wykonywane są instrukcje1, natomiast nie jest sprawdzana prawdziwość wyrażenia2 oraz nie są wykonywane instrukcje2 i instrukcje3 - jeśli wyrażenie1 <u>nie jest prawdziwe</u> to nie są
--	--

```
else                                wykonywane instrukcje1, sprawdzane jest natomiast  
    instrukcje3                     wyrażenie2, jeśli jest ono prawdziwe, to wykonywane są  
end                                  instrukcje2, w przeciwnym wypadku - instrukcje3
```

Zastosowanie instrukcji warunkowej if zostało przedstawione w postaci skryptu obliczającego rzeczywiste pierwiastki równania kwadratowego.

```
% Rozwiązanie równania kwadratowego  
  
a = input('Podaj a: ');  
b = input('Podaj b: ');  
c = input('Podaj c: ');  
  
if a == 0  
    disp('a = 0: to nie jest równanie kwadratowe')  
else  
    delta = b.^2-4*a.*c;  
    if delta > 0  
        x1 = (-b-sqrt(delta)) / (2*a);  
        x2 = (-b+sqrt(delta)) / (2*a);  
        disp(strcat('x1 = ',num2str(x1)))  
        disp(strcat('x2 = ',num2str(x2)))  
    elseif delta == 0  
        x = -b / (2*a);  
        disp(strcat('x1 = x2 = ',num2str(x)))  
    else  
        disp('Brak pierwiastków rzeczywistych')  
    end  
end  
  
end
```

W powyższym skrypcie wyniki obliczeń wyświetlane są przy zastosowaniu funkcji **disp**. Funkcja ta umożliwia wyświetlenie tekstu lub wartości tylko jednej zmiennej. Dodatkowo automatycznie przechodzi do nowego wiersza. Aby wyświetlić w jednym wierszu nazwę pierwiastka i jego wartość należy zamienić liczbę na tekst (funkcja **num2str**), a następnie połączyć dwa teksty w jeden (funkcja **strcat**).

2.5. Instrukcja wyboru wielowariantowego switch

Instrukcja **switch** służy do wyboru jednego z kilku wariantów:

```
switch switch_expr
    case case_expr1
        instrukcje
    case case_expr2
        instrukcje
    ...
    otherwise
        instrukcje
end
```

switch_expr może być liczbą lub łańcuchem znakowym. Wartość **switch_expr** jest porównywana z kolejnymi wartościami **case_expr**. Jeśli wartość **switch_expr** jest równa jednej z wartości **case_expr**, to wykonywane są odpowiednie instrukcje, a następnie następuje opuszczenie bloku **switch**. Jeśli żadna z wartości **case_expr** nie jest równa **switch_expr**, to wykonywane są instrukcje po opcjonalnym identyfikatorze **otherwise**.

2.6. Pętla for

Pętla **for** umożliwia cykliczne wykonywanie wybranych instrukcji określoną liczbę razy. Ogólna postać instrukcji **for** jest następująca:

```
for zmienna = macierz_wartości
    instrukcje
end
```


Działanie pętli **for** polega na przypisywaniu **zmiennej** kolejnych kolumn **macierzy_wartości**.

Macierz_wartości ma najczęściej jedną z dwóch postaci:

- **min:max** - zmiennej przypisywane są kolejne wartości od **min** do **max**, np.

`for i = 1:4` - zmiennej **i** zostaną przypisane wartości: **1, 2, 3, 4**

- **min:krok:max** - zmiennej przypisywane są kolejne wartości od **min** do **max** różniące się o **krok**, np.

`for i = 1:0.5:4` - zmiennej **i** zostaną przypisane wartości: **1, 1.5, 2, 2.5, 3, 3.5, 4**

Poniższa funkcja **suman** oblicza sumę liczb od **1** do **n**.

```
function wynik = suman(n)
% funkcja obliczająca sumę n kolejnych liczb całkowitych
wynik = 0;
for i = 1:n
    wynik = wynik + i;
end
```

Przykładowe wywołanie funkcji **suman**:

```
>> x = suman(1234)
x =
    761995
```

2.7. Pętla **while**

Ogólna postać instrukcji **while**:

```
while wyrażenie
    instrukcje
end
```

Instrukcje w pętli **while** wykonywane są dopóki część rzeczywista **wyrażenia** ma wszystkie elementy różne od zera. W pętlach **for** i **while** można zastosować instrukcję **break**. Powoduje ona opuszczenie pętli i przejście do wykonywania następnej instrukcji za pętlą.

Skrypt sumujący liczby wprowadzane przez użytkownika tak długo, aż użytkownik poda liczbę zero.

```
suma = 0;

x = input('Podaj liczbę: ');

while x ~= 0

    suma = suma + x;

    x = input('Podaj liczbę: ');

end

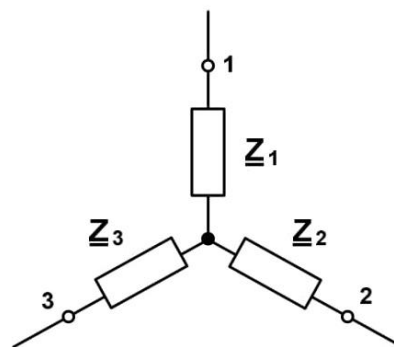
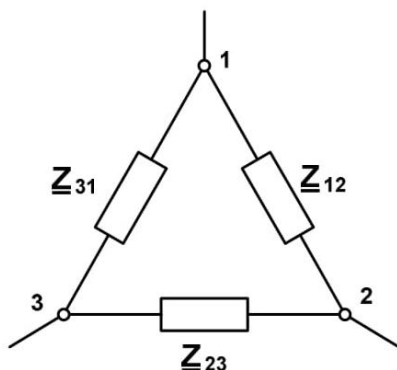
disp(strcat('Suma liczb: ', num2str(suma)))
```

3. PRZEBIEG ĆWICZENIA

Wykonaj podane poniżej zadania.

Zadanie 1

Napisz dwa skrypty: **trgw** - dokonującego przekształcenia trójkąta impedancji w gwiazdę oraz **gwtr** - dokonującego przekształcenia gwiazdy impedancji w trójkąt. Dodaj pomoc do skryptów.

Zadanie 2

Zamień skrypty z Zadania 1 na funkcje Matlaba.

Zadanie 3

Napisz funkcję Matlaba obliczającą częstotliwość rezonansową f_r układu o rezystancji R , indukcyjności L i pojemności C .

$$f_r = \frac{1}{2\pi\sqrt{LC - (RC)^2}}$$

Sprawdź poprawność skryptu dla danych:

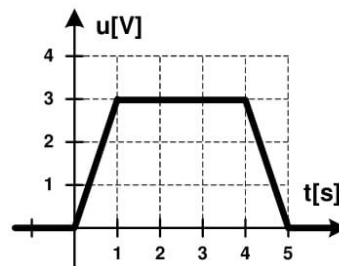
$$R = 10\Omega, \quad L = 0,1H, \quad C = 1\mu F \quad \rightarrow \quad f_r = 503,54398\text{Hz}$$

Zadanie 4

Napisz skrypt **silnia** obliczający silnię liczby n wprowadzanej z klawiatury przez użytkownika. Dodaj pomoc do skryptu. Zabezpiecz skrypt przed obliczaniem silni liczby ujemnej lub zbyt dużej.

Zadanie 5

Na rysunku przedstawiony jest przebieg impulsu prostokątnego. Napisz funkcję Matlaba, która dla argumentu będącego czasem (t) zwraca wartość napięcia (u).

Sprawdź poprawność funkcji dla wektora zawierającego liczby od -1 do 6 z krokiem 0,5.